

Gábor Biczó

Cine este "Celălalt"? Despre portretul antropologic

Cuvinte cheie: portret antropologic, antropologie critică, turnură interpretativă

Lucrarea abordează problema portretului antropologic, un gen predominant în antropologia socioculturală contemporană. Portretul este atât un gen, cât și o metodă, a cărei istorie pornește încă din primele decenii ale secolului XX, în lucrările celor mai importanți autori din domeniu. Problema de bază a portretului antropologic este modul în care viziunea asupra lumii a unei singure persoane, făcută posibilă de comunitatea sa, poate servi drept sursă autentică de cunoaștere științifică. Lucrarea prezintă câteva dintre problemele teoretice și metodologice de bază ale genului portretului antropologic.

Laura Iancu

Teama de Dumnezeu în religiozitatea unei comunități catolice din Moldova

Cuvinte cheie: religiozitate populară, catolicism, frică de Dumnezeu, mysterium tremendum, maghiari în Moldova

Subiectul studiului de față este relația dintre frică și credința în Dumnezeu. În contextul cultural creștin, teama de Dumnezeu face parte ori se leagă de acest fenomen. Datele utilizate în analiză sunt extrase din religiozitatea unei comunități sătorești maghiare catolice din județul Bacău. Tema este abordată prin prezentarea unor cazuri și situații care evidențiază mai clar caracteristicile fricii de Dumnezeu. În acest scop, sunt discutate: rolul funcționării lumii fizice (natura), răzvrătirea împotriva lui Dumnezeu (lipsa fricii de Dumnezeu), neloialitatea față de Dumnezeu (idolatria). Potrivit rezultatelor primite poate fi menționat că teama de Dumnezeu, în religiozitatea trăită, este immanentă și face parte dintre factorii determinanți ai vieții sociale armonioase.

Éva Luka

Posedarea demonică în basmele populare

Cuvinte cheie: basm popular, păcat, blestem, posedare demonică, mântuire

În lumea basmelor populare, posedarea demonică este adesea asociată cu păcatul. În basmele de tip ATU 307 (*The Princess in the Shroud*), prințesa ajunge într-o stare de posedare demonică din cauza propriilor păcate și a blestemului care o apasă. Cheia mântuirii se află în mâinile eroului salvator, care, urmând îndrumarea divină, acceptă încercările și o eliberează pe prințesă din captivitatea morții și a damnării. Prin acțiunea eroului, nu doar prințesa primește o nouă viață, ci și soarta eroului se îmbunătățește datorită providenței divine: acesta ajunge la bunăstare și fericire. Aceste basme reflectă perspectiva creștină asupra păcatului și mântuirii, subliniind rolul sacrificiului eroic și al providenței divine.

Noémi Kicsi

Alegerea unui cantor ca obicei popular (pe baza exemplelor din Gheorgheni)

Cuvinte cheie: religiozitate oficială și populară, tradiții mari și mici, cantori, obiceiuri de alegeri ale cantorilor, cantori țărănești

Bazată pe cercetări arhivistice și interviuri, acest studiu are ca scop prezentarea obiceiurilor legate de alegerea cantorilor romano-catolici din Gheorgheni în perioada comunismului, precum și prezentarea cantorilor care au slujit în această perioadă. Se caută răspunsuri la întrebări precum modul în care au fost aleși cantorii după naționalizarea din 1948, când a fost desființat statutul de cantor-învățător (dascăl) și ce valori au reprezentat cantorii în viața Bisericii și a comunității locale.

András Beke

Activitatea lui Vlad Izidor, preot greco-catolic la Ciuc în perioada interbelică (în special în privința convertirilor religioase din Sâncrăieni)

Cuvinte cheie: Greco-catolici, istoria bisericii Romano-catolice, conversiune religioasă, etnicitate, naționalism românesc, obște sătească, Ținutul Secuiesc

Studiul examinează activitățile preotului greco-catolic Vlad Izidor în Miercurea Ciuc și Sâncrăieni în perioada interbelică, folosind surse de arhivă și de presă. Autorul caută să prezinte condițiile sociale, economice și ideologice care au dus la convertirea romano-catolicilor la ritul greco-catolic în această perioadă.

Tünde Czekes–Posztuly

Convertirile religioase ale foștilor greco-catolici din Casin

Cuvinte cheie: schimbare de rit, demografie istorică, greco-catolici, romano-catolici, ortodocși, Casin

Datele istorice scrise privind stabilirea populației românești în Casin sunt foarte rare. Până în anii 1940, în cele cinci sate ale comunei Plăieșii de Jos coexistau două confesiuni: cea romano-catolică, cu un număr mai mare de locuitori, și cea greco-catolică, cu un număr mai mic de locuitori. După Al doilea dictat de la Viena, greco-catolicii s-au convertit în masă la romano-catolicism. Când religia greco-catolică a fost interzisă de stat în 1948, greco-catolicii rămași au fost uniți cu Biserica Ortodoxă. Documentele din arhivă atestă faptul că convertirile au fost voluntare și de liberă voință a credincioșilor. Din cauza convertirilor religioase și a intervențiilor instituționale de sus, numărul greco-catolicilor din comună a scăzut foarte mult.

Ignác András

Concepții despre sufletul uman și comunicarea supranaturală în obiceiurile funerare și cultul morților la ȧiganii din Plăieșii de Sus

Cuvinte cheie: concepții despre suflet, imaginea morții, priveghi, viața de apoi, metacomunicare

În timpul cercetărilor mele, am ajuns la concluzia că unul dintre cele mai importante evenimente, moartea, moment de răscruce din viața umană, este trăită într-un mod autentic de comunitatea țigănească din Plăieșii de Sus. ȧiganii din Plăieșii de Sus au o concepție foarte complexă despre viața de apoi, combinând în datinile lor credințele grecești antice cu elementele maghiare păstrate

din timpul migrației și combinate cu învățăturile creștine, pe care le-au dezvoltat, le-au păstrat și le-au practicat în de-a lungul secolelor și au transmis mai departe generației tinere. O transformare rapidă a obiceiurilor legate de moarte, sau, ocazional, abandonarea/transformarea unori obiceiuri, poate fi evidențiată și în această regiune, însă procesul este mai rapid în rândul secuilor și mai lent în rândul ȝiganilor.

Mária Irén Lőrincz

„Omul învață mereu, câte puțin în fiecare zi” – Relațiile dintre medicina tradițională și cea alternativă în Lunca de Jos

Cuvinte cheie: etnobotanică, Lunca de Jos, cunoștințe despre plante medicinale, transfer de cunoștință, medicină alternativă

Studiul examinează relațiile dintre medicina tradițională și cea alternativă prin parcursul vieții unui specialist din Lunca de Jos. Scopul său este de a explora sursele cunoștințelor specialiștilor populari, rolul social al vindecării și interacțiunea dintre metodele tradiționale și cele moderne. Cercetarea subliniază că medicina populară nu este doar o moștenire a trecutului, ci rămâne o parte importantă a vieții de zi cu zi în comunitatea locală.

Melinda Székely

Etapele „dezbrăcării” din portul popular al Câmpiei Transilvaniei

Cuvinte cheie: Câmpia Transilvaniei, costum popular, „haine maghiare”, identitate etnică, funcții vestimentare, schimbare de mentalitate, urbanizare, dezbrăcare

Studiul prezintă un proces care poate fi urmărit încă din secolul al XX-lea în ceea ce privește istoria costumelor. Dezbrăcarea este un proces care are loc în majoritatea regiunilor etnografice maghiare, în urma căruia costumele populare tradiționale au fost în permanență înlocuite cu haine civile. Schimbarea a avut loc datorită diverselor influențe externe, astfel că lucrarea de mai sus prezintă aceste etape și influențe externe care pot fi fixate în timp. La mijlocul secolului al XX-lea, Dr. Károly Kós și Béla Tőkés au consemnat schimbările care au avut loc în portul popular al Câmpiei

Transilvaniei și au descris în detaliu piesele costumului din acel moment. Scopul acestui studiu este de a consemna schimbările care au avut loc în îmbrăcăminte de atunci.

György Ruzsa

Sfântul Constantin de Murom cu patru sfinți: Două reprezentări iconografice mai puțin cunoscute

Cuvinte-cheie: Icoane rusești, Sfântul Constantin de Murom, religiozitate populară, povești miraculoase

Studiul prezintă pe scurt hagiografia, iconografia și legendele importante legate de Sfântul Constantin de Murom, după care autorul prezintă un tip rar de icoană asociat cu sfântul rus.

Ferenc Bódi

"Ideea populară" și "A treia cale" ca model est-central-european abandonat?

Cuvinte-cheie: istoria ideilor din secolul XX, "ideea populară", "a treia cale", mișcări sociografice maghiare, ideologii de stânga, ideologii de dreapta, schimbarea politică din 1989

Una dintre enigmatle încă nerezolvate ale Europei Centrale și de Est este dacă istoria sa își urmează propria traiectorie unică sau dacă își găsește calea - sau ruta de scăpare - prin subordonarea față de regiuni mai mari și ideologiile care le guvernează în speranța de a-și îmbunătăți propria soartă. Este posibil să se găsească soluții inerente la crizele și problemele sale? Cu alte cuvinte: au societățile din această regiune istorică intermediară o natură proprie? Jenő Szűcs a postulat existența unei regiuni de tranziție între Est și Vest, a cărei cultură nu este nici complet occidentală, nici complet orientală. Poate fi "a treia cale" o alternativă viabilă pentru popoarele și națiunile care trăiesc în această regiune intermediară, presupunând că aceasta are într-adevăr o natură distinctă? Următoarea lucrare este o reflecție inspirată de o carte recent publicată, care a explorat contextul intelectual-istoric al "cele de-a treia căi".